

DE MAAND OKTOBER

Maandkalender

In oktober denken we vooral aan de komende pelstijd. De voorbereidingen gaan van start en daarbij is vooral de voorselectie van de fokdieren voor het komende seizoen van belang, waarbij van alle fokdieren de ELISA-waarde en de lengte en het gewicht worden gemeten. Ondertussen wordt de planning van de pelsperiode gemaakt en de materialen en machines gecheckt. We gaan naar de drukke eindperiode van het jaar.

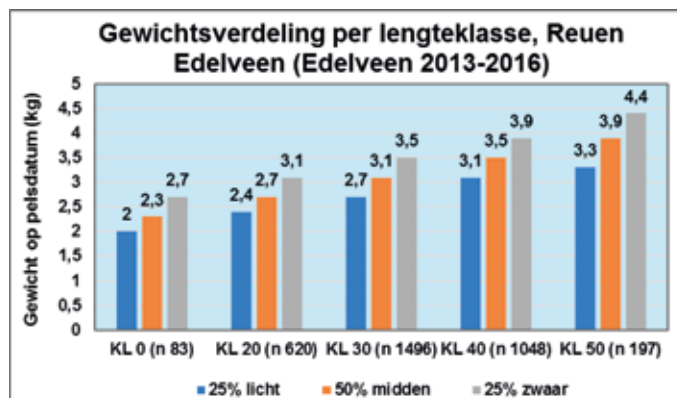
Het selectiedoel is vaak beschreven en het komt vooral neer op de juiste keuze in reproductie, gedrag, maat en kwaliteit. Maat wordt weer beter betaald dan kwaliteit sinds dit jaar. De selectie op lengte wordt door velen nog met wegen ingericht. Gewicht is echter de slechtste voorspeller van de pelslengte blijkt uit onze verzamelde data van 2013 t/m 2016. Het gewicht van bijna iedere reu komt in 3 lengteklassen voor, zie figuur 1. De reuen uit iedere lengteklassen zijn verdeeld naar gewicht: 25% lichtste (blauw), 50% midden (oranje) en 25% zwaarste (grijs). Er is heel veel verschil in gewicht binnen iedere lengteklasse (gem. 0,8 kg) hoewel er maar 1-2 cm verschil is in lichaamslengte en pelslengte. Hetzelfde beeld is er bij teven. Bedenk daarbij dat in iedere lengteklasse, de 25% zwaarste dieren een significant slechtere pelskwaliteit hebben. **Gewicht zegt helaas erg weinig over pelslengte!**

We meten al jaren dat er veel variatie in lichaamslengte is bij reuen en teven met een goed gewicht en dat de lichaamslengte een grotere invloed op de pelslengte heeft. Bepaal voor je fokdieren zowel de lichaamslengte als het gewicht en selecteer geen korte nertsen met een voldoende gewicht. We hebben de grens voor lichaamslengte na het 2e jaar 1 cm opgetrokken; reuen van 48 naar 49 cm en teven van 39 naar 40 cm. Dat is 3 cm langer dan bij de start in 2014 en dat is een halve lengtemaat en komt overeen met de 20% stijging in de lange lengteklassen van reuen en teven. **Edelveen heeft bij de reuen meer in klasse 40/50 dan in klasse 30 en bij teven meer in klasse 0/20 dan in klasse 1.**

Het meten doen we in een transparante koker; 12,5 cm buitenmaat, wand 0,5 cm, 1 meter lang, schaalverdeling op de buitenkant geplakt. De nerts aan de staart vastpakken, hand tegen het achterlijf aan, nerts in de koker laten lopen en met de hand tegen de koker. De nerts probeert weg te lopen en strekt zich en daarmee geeft hij/zij de lengte aan. Het vasthouden en het strekken van de nerts zijn cruciaal in deze meting, neem de tijd om dit goed uit te voeren, anders heb je geen juiste lengte gemeten. Je kunt bv. 2 strepen per sekse op de koker zetten: dieren die vóór de 1e streep blijven vallen af, dieren tussen de 2 strepen = ook wegen, dieren voorbij 2e streep voldoen aan lengte en gewicht. **Meet 25 reuen en teven om te bepalen wat de gemiddelde lengte is.** Is dat voor reuen 49 cm, zet dan de 1e streep op 48 cm en 2e streep op 51 cm. Vooruitgang in lengte is vooral het kwijt raken van korte zware nertsen. **Selecteer al uw fokdieren op lichaamslengte!**

De belangrijkste factor in de pelslengte is het verschil in rekbaarheid van de pels. Hierover een uitgebreid artikel in deze editie waarbij het belang wordt uitgelegd en dat er helaas nog geen praktisch meetbare factoren zijn waarmee we deze eigenschap bij de levende nertsen kunnen herkennen. Bij de selectiekeuze gaan we van positieve reproductie uit. Wij hanteren voor de fokgroep de volgende criteria een nestgrootte van minimaal 6

Figuur 1: Gewicht reuen per lengteklasse

en minimale uitval (liever niets) en een niet te late geboortedatum. Selectie op pupuitval (geen of maximaal 1) is een indirecte selectie op het aantal spenen. Gedurende de gehele reproductie & groeiperiode zijn eventueel opmerkingen t.a.v. het gedrag gemaakt. Het betreft opmerkingen over pels/staartbijters, heel onrustige dieren, te agressieve dieren en dergelijke. Deze teven met nakomelingen worden uitgesloten voor reproductie.

Dit jaar hebben we intensief de jeugdgroei van pups gemeten van de dag na geboorte tot de 10 weken leeftijd. Deze nertsen worden in september weer gemeten en vervolgens in de pelsperiode. Hieruit hopen we te kunnen adviseren wat een goed moment van meten is. Het meten van de lichaamslengte van pups (tot 6 weken leeftijd, vooral tot 4 weken leeftijd) is nogal wat eenvoudiger dan het meten van volgroeide nertsen. We hebben nakomelingen zitten van nertsen met een rekbaarheidsfactor. Die factor is gebaseerd op de rekbaarheid van de gepelsde broers en zussen. Als de nakomelingen een rekbaarheid tonen die in lijn ligt met de ouders is dat een sterk argument richting bruikbare erfelijkheid.

Vorig najaar hadden we een AD-uitbraak. Dat was een onwelkome verrassing. Nu maken we een moeizaam jaar door, wat altijd nog slechter had gekund. Hierin verzamelen we wederom data om u te kunnen helpen in een vergelijkbare situatie. Dit betreft de reproductie naar ELISA-waarde, de invloed van de ELISA-waarde van de reu, de ELISA-waarde van nakomelingen uit goede nesten van hoge en lage moeders, etc. Eind september of begin oktober zullen we een nieuwe stand weten.

Wij wensen u een goede pelstijd voorbereiding toe.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker Kenniscentrum Pelsdierenhouderij Edelveen te Ederveen